

ПОЗОРИШНЕ НОВИНЕ

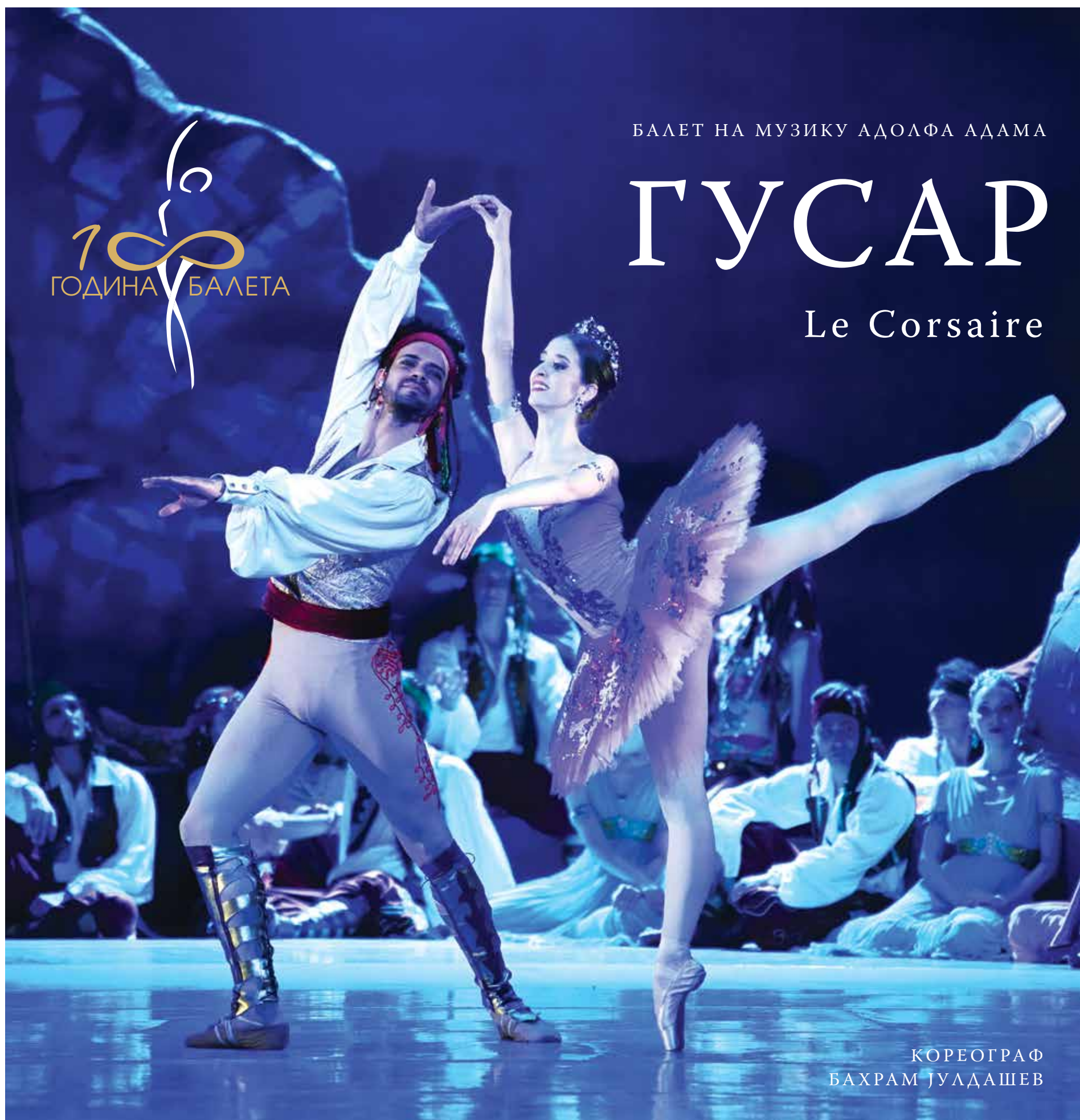

МАРТ 2023.

ГОДИНА XIX, БРОЈ 159

www.narodnopozeriste.rs

ИЗДАЈЕ НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У БЕОГРАДУ

100
ГОДИНА БАЛЕТА

БАЛЕТ НА МУЗИКУ АДОЛФА АДАМА

ГУСАР

Le Corsaire

КОРЕОГРАФ
БАХРАМ ЈУЛДАШЕВ

РАСКОШНОМ РОМАНТИЧНОМ БАЈКОМ „ГУСАР/ LE CORSAIRE“ БАЛЕТ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА У БЕОГРАДУ ОБЕЛЕЖИО

Изузетан јубилеј, вредан пажње, дивљења

Премијерним извођењем представе „Гусар/ Le Corsaire“, Балет Народного позоришта у Београду обележио је у недељу 19. марта значајан јубилеј – сто година постојања.

Било је то, уистину, незаборавно вече, вече које је све време било испуњено свечарском, славленичком атмосфером чија је кулминација достигнута на Великој сцени спектакуларном, врхунском игром комплетног ансамбла те представе, достојне једног тако значајног догађаја. Овај ексклузивни спектакл, урађен је у кореографији Бахрама Јулдашева, према поставкама М. Петипа и П. Гусева и на музику Адолфа Адама и групе композитора.

Балет „Гусар/Le Corsaire“, који је на нашој сцени први пут изведен у интегралној верзији, припада опусу старих, грандиозних балетских продукција 19. века и управо због те чињенице представља значајан и велики подухват Балета Народного позоришта у Београду.

Насловног јунака – гусара Конрада играо је Хозе Иглесиас, лик Медоре дочарала је Софија Матјушенскаја, док је у улози Гулнаре наступила Теодора Спасић.

Улоге су остварили и Рандол Бетанкоурт (Исак Ланкедем), Егор Бурба (Али), Петар Ђорчевски (Бирбанто), Жељко Гроздановић (Сеидпаша) и Чедомир Радоњић (Евнух)...

У представи је учествовао комплетан ансамбл Балета Народного позоришта.

Раскошни костими Катарине Грчић Николић и грандиозна сценографија Олге Ђурђевић додатно су оплеменили ову бајковиту балетску причу изведену под

Управник Светислав Гонцић, министарка културе Маја Гојковић, уметничка директорка Балета Ана Павловић и извршна директорка Балета Смиљана Стокић

диригентском управом Ане Зоране Брајовић.

Премијери представе и обележавању стогодишњице Балета Народного позоришта присуствовала је и министарка културе Републике Србије Маја Гојковић.

Прва реприза одржана је 23.

марта, а до краја месеца, балет „Гусар/Le Corsaire“ имаће још два извођења – 28. и 29. марта.

Подсећања ради, прва целовечерња балетска представа – једночинке „Шехерезада“ и „Силфиде“ (кореографију је пренела Јелена Пољакова) премијерно су изведене 19. марта 1923. године и тај датум се сматра званичним почетком рада Балета Народного позоришта у Београду.

У том првом периоду, на сцену су постављана дела која су припадала класичном балетском наслеђу. Представе као што су „Копелија“ (прво извођење 1924), „Лабудово језеро“ (1925), „Жизела“ (1926), „Спавана лепотица“ (1927), „Дон Кихот“ (1931)... са повременим краћим паузама, и данас су саставни део редовног балетског репертоара београдског националног театра.

У периоду до Другог светског

рата на сцени су са успехом извођене и (пренесене) чувене кореографије Михаила Фокина „Шехерезада“, „Силфиде“, „Половецке игре“, „Жар птица“, „Петрушка“, „Дон Жуан“, „Златни петас“; кореографије Леонида Мјасина „Тророги шешир“, „Љубав чаробница“, „Човек и коб“, те кореографије Бориса Романова „Тамара“, „Балерина и бандити“, „Болеро“ и „Франческа да Римини“ Дејвида Лишина.

Балет Народного позоришта је и у раздобљу после Другог светског рата имао веома интензиван развој који траје и данас.

И док је између два рата заслуга за то, подједнако припадала Маргарити Фроман и Анатолију Жуковском, дотле су после-

Ансамбл балета „Гусар/Le Corsaire“

ратни развој Балета и његови најзначајнији успеси везани за

име и дело Димитрија Парлића.

Након завршетка играчке каријере, Парлић веома брзо постаје главни кореограф и редитељ балетског ансамбла, а једно време и шеф.

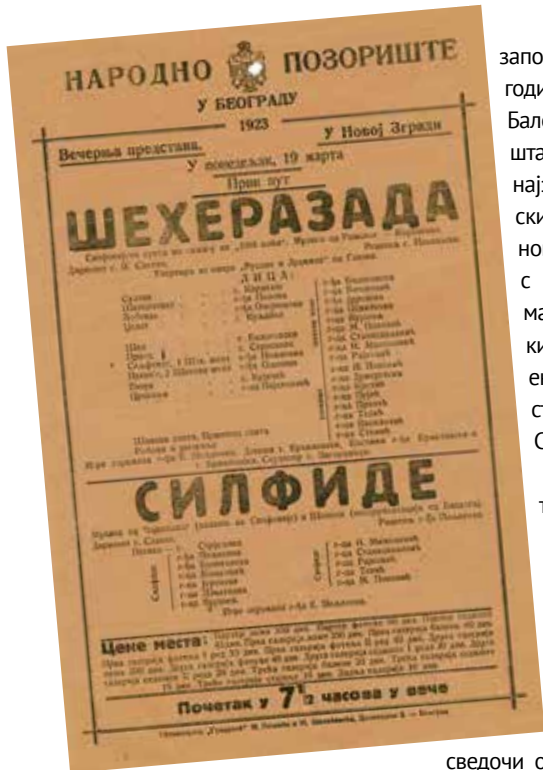
Стваралачки успон Балета Народного позоришта поклапа се са стваралачким успоном Димитрија Парлића, а најзначајнији успеси трупе са његовим уметничким добом. Чак и онда када више није био у напону стваралачке снаге, својим кореографијама, режијама и драматуршким интервенцијама давао је печат играчком изразу Балета Народного позоришта.

Осим Парлића, веома значајан кореографски допринос дали су и Маргарита Фроман са својом поставком „Охридске легенде“ (1947), најпопуларнијим и највише извођеним националним балетом, Пиа и Пино Млакар са „Баладом о једној средњовековној љубави“ и балетом „Баво на селу“, Вера Костић са бројним поставкама међу којима се издвајају „Жар птица“, „Копелија“, „Птица, не склапај своја крила“, „Даринкин дар“, „Кармен“, Мира Сањина са балетима „Саломе“ и „Балада о месецу луталици“...

Уметничка директорка Балета Народного позоришта у Београду Ана Павловић у најави премијере истакла је да се одлучила за овај наслов из класичног репертоара јер тај балет није до сада извођен код нас што доприноси ексклузивности у свечаном обележавању нашег јубилеја. „У овој представи, која обилује атрактивним солистичким и ансамбл деоничама, учествује велики број протагониста. Желела сам да се наш балет представи у пуном саставу и покаже своју монументалност и квалитет. Кроз рад на овој представи ће се потврдити наши афирмисани играчи, а они млађи ће имати прилику да напредују и развијају своје таленте. Надам се да ће ова представа дуго живети на радост свих поклоника балетске уметности.“

СТО ГОДИНА ПОСТОЈАЊА

И ПОШТОВАЊА

започнемо следећих сто година, уверени да ћемо Балет Народног позоришта у Београду и наш најзначајнији балетски ансамбл увести у нови век постојања с великим амбицијама и надамо се великим успесима и новој енергији за будућих сто година", истакао је Светислав Гонцић.

Уметнички директор Балета Ана Павловић сматра да неспорна чињеница која нам указује да Балет Народног позоришта континуирано постоји читав век,

сведочи о његовом значају у нашем друштву, али нас и подсећа да је неопходно константно радити на неговању и унапређењу балетске уметности, јер она представља важан део наше културне историје.

„Балет Народног позоришта је кроз историју дугу сто година пролазио кроз велике успоне и падове, али је увек опстајао захваљујући квалитетним уметницима, балетским играчима, кореографима и педагозима. Они су неоспорно дали свој велики допринос у настајању, развоју и вођењу Балета ка светској препознатљивости, између

њихову мисију у наредним годинама и деценијама успешно су наставили Лидија Пилипенко, Владимир Логунов, Бранко Марковић, Жарко Пребил, Крунислав Симић...

Управник Народног позоришта у Београду, Светислав Гонцић, каже да му је припала велика част и још већа одговорност да буде на челу Куће у историјском тренутку, када цео национални театар са поносом прославља сто година континуираног постојања балетског ансамбла и балетског репертоара Народног позоришта.

Софија Матјушенскаја у улози Медоре

„Ансамбл Балета Народног позоришта оставља трајни допринос српској култури, представљајући публици балетске класике који су неизоставни део европског културног наслеђа. Поред неговања традиције класичног балета, балетски репертоар је препознатљив, кроз своју историју, по аутентичним праживкама домаћих кореографа и композитора, као и савременим плесним делима који су уграђени у темеље уметничке игре у Србији. Нас та традиција постојања стално инспирише да не заборавимо, обавезује да не прекинемо и да

класичног и традиционалног израза, проналазећи своје место у аутентичности. Никада не смемо заборавити њихову величину и њихово стваралаштво“, поручује Ана Павловић која је и примабалерина Народног позоришта у Београду.

Овом премијером започели смо обележавање јубилеја стогодишњице нашег Балета који ће у следећих година дана бити прожет бројним догађајима (премијерама, ретроспективним изложбама, едукативним програмима и разним другим активностима).

■ Р.П.Н. ■

СОЛИСТА БАЛЕТА ХОЗЕ ИГЛЕСИАС
НАСЛОВНИ ЛИК
У БАЛЕТУ „ГУСАР/LE CORSAIRE“Ово је
спектакл
на светском нивоу

Улогом гусара Конрада, насловног јунака романтичног балета Адолфа Адама „Гусар/Le Corsaire“, солиста Балета Народног позоришта у Београду Хозе Иглесиас, обогатио је своју уметничку биографију још једном великом и значајном ролом. Вишеминути веома буран и искрен аплауз, проткан узвицима „браво“, упућен на крају представе из препуне сале на његову адресу, али и свих других чланова великог ансамбла, био је, без икакве сумње, јасан показатељ да је национални театар добио још један изузетно квалитетан балетски наслов који ће публика веома радо гледати.

„Било је величанствено и узбудљиво. Веома ми је драго да су гледаоци уживали заједно са нама на сцени и својим реакцијама додатно улепшали прославу стогодишњице нашег Балета“, истакао је у разговору за „Позоришне новине“, непосредно после премијере, овај признати балетски уметник који у свакој улози плени изразитим талентом, упечатљивом сценском појавом и беспрекорном извођачком техником.

Према његовом мишљењу, „Гусар/Le Corsaire“ је, од свих класичних балета, „један од најузбудљивијих, али и веома захтеван, у извођачком смислу“.

„Ово је раскошна романтична балетска бајка која ретко кога оставља равнодушним. То је потврдило и ово наше премијерно извођење. Препуна је узбудљивих сцена и егзотичних мотива, као и атрактивних соло и ансамбл деоница. Било је више него изазовно тумачити лик Конрада. Гледао сам до сада неколико поставки овог балета у извођењу

разних компанија и ако бих правило неко поређење, у сваком случају био бих више него задовољан. Јер, ово је спектакл на светском нивоу“, оценио је Хозе Иглесиас, који се у прологу и епилогу представе појављује и као писаца Лорд Бајрон.

Кореографију за тај балет, на музику Адолфа Адама и групе композитора (Лео Делиб, Чезаре Пуњи, Војвода Петар од Олденбурга, Рикардо Дриго, Алберт Цабел, Јулиј Гербер), према поставкама Маријуса Петипа и Пјотра Андрејевича Гусева, урадио је признати уметник и један од водећих европских педагога класичног балета Бахрам Јулдашев, заслужни уметник Руске Федерације.

„Имали смо веома дивну сарадњу. Врло је јасан и прецизан у својим кореографским замислима. Од првог тренутка знао је шта жели и како би све то, на крају, требало да изгледа, што је, свакако, у складу са његовом репутацијом. Он је, заиста, један велики уметник и било је огромно задовољство сарађивати с њим и усвајати његове идеје. Својим саветима много ми је помогао и када сам прошле године, за преми-

јерну обнову *Жизеле*, спремао улогу Алберта. Веома сам му захвалан“, каже наш саговорник.

„Гусар/Le Corsaire“ - бисер балетске литературе, инспирисан је истоименом епском поемом једног од највећих британских и светских песника Џорџа Гордона Бајрона. Наиме, приликом првог сусрета са прелепом Медором, робинјом трговца Ланкедема, капетан брода Конрад заљубљује се у њу. Биће принуђен да киднапује Медору онда када Ланкедем одлучи да је прода Паши. Капетан планира напад на харем са својим пријатељима; креће у узбудљиву авантуру да ослободи девојку коју воли и освоји њено срце...

„Ја сам, иначе, романтичар у души. Волим приче, попут ове, у којима љубав тријумфује. Волим видети осмехе на лицима људи, волим кад смо после представе сви задовољни – и публика у сали и ми на сцени. Драго ми је да смо сви заједно уживали у овом спектаклу. Верујем да је веома импресивно видети толико плесача на сцени, у једно тако грандиозној сценографији и изванредним, раскошним костимима. Наша балетска уметност је веома захтевна. За добру, врхунску представу, потребно је много труда, знања и енергије. Сви ми заједно, дали смо све од себе, а када се то деси, онда ни успех не може да изостане“, поручује, с осмехом задовољства, Хозе Иглесиас, рођен 1986. године на Куби. Ансамблу Балета Народног позоришта у Београду придружио се 2014. године, а осим у овој представи и поменутој „Жизели“, с великим успехом наступа и у „Крчку Орашчићу“, „Дон Кихоту“, „Ко то тамо пева“, „Хазарском речнику“...

■ Микојан Безбрадица ■

ИНТЕРВЈУ: АКАДЕМИК ДУШАН КОВАЧЕВИЋ,
ПИСАЦ „УРНЕБЕСНЕ ТРАГЕДИЈЕ“

Уместо да се призовемо памети, ми се распамећујемо

Драмски репертоар Народног позоришта у Београду ускоро ће бити богатији за још један комад настао из пера нашег најзначајнијег савременог драмског писца, расног комедиографа и сатиричара са мером, сценаристе, позоришног и филмског редитеља, академика Душана Ковачевића. Реч је о „Урнебесној трагедији“, драми апсурда, из које на површину избијају огромна туга, очај и бес, који су се наталожили у људима јер су живели у неком бесмисленом времену протканом траумама, реперсијом, друштвеним и колективним лудилом... а све то „упаковано“ је са мноштвом трагикомичних ситуација, као метафором нашег живљења. Режија представе, коју Народно позориште спрема у копродукцији са Народним позориштем Републике Српске из Бања Луке, поверена је луцидном Јагошу Марковићу, а београдска премијера планирана је 5. маја на Великој сцени. У подели су Николина Фригановић, Жељко Еркић, Петар Васиљевић, Нела Михаиловић, Александар Вучковић, Сандра Бугарски, Бранко Видаковић, Љубиша Савановић...

У „Урнебесној трагедији“ преиспитујете породичне и личне трагедије, мале и велике катастрофе које се дешавају у наоко обичним људским животима. Комад је праизведен, 21. марта 1991. године у Звездара театру, у вашој режији, дакле непосредно уочи почетка рата на простору некадашње СФРЈ. У којој мери и данас осећамо његове последице?

Осећамо их, наравно, и те како, поготово ми у Србији. Јер, све ово што се догађа, не само на друштвеном, већ и на економском и политичком плану, је последица тог распада некадашње заједничке земље. За разлику од осталих држава којима су признате „авнојевске границе“, Србија се и даље бори да успостави признање своје територијалне

идентификације како би се коначно знало где су њене легитимне границе. Тај рат, ево, више од три деценије, присутан је и даље у свим видовима нашег живота. Сећам се проба те наше представе по неколико изузетно важних, битних, историјских околности.

Шта вам је посебно остало у сећању?

Почели смо да је радимо у јануару и, већ тад, постојале су изузетно велике тензије у бившој СФРЈ, на просторима где су се дизали локални устанци, буне и то се, наравно, све рефлектовало на збивања у Србији и Београду. Радил смо ту представу, о сукобу у оквиру једне породице, паралелно са стварним сукобом који се догађао у друштву. Дошло је до једног поистовећивања, тако да је та породична прича почела полако да добија некаку метафору државе. И, онда је дошао „9. март“ и све оно што се догађало у вези с тим...

Када смо већ код рата, често у својим јавним говорима истичете да је „сваки лош разговор бољи од доброг рата“, што је уједно и мото овог комада?

У тој реченици постоји апсурд. Јер, кад се дође до тог трагичног чина, цинично речено доброг рата, после битке опет мора доћи до неког разговора. Никад ми неће бити јасно зашто нешто не може да се договори пре него што се земља разори и побију силни људи, а реч је, углавном, о цивилима. И овај рат, који се сад води у Украјини, је наставак свих тих сукоба који се, практично, без престанка воде од краја Другог светског рата. Од тада до данас, вођено је више од стотину озбиљних ратова са разореним земљама. Али, пошто су ти ратови углавном вођени негде на периферијама света, да тако кажем мало иронично, онда то није било тако трагично за комплетну светску популацију. Људи заборављају да је рат у Вијетнаму трајао 19 година и да је за то време погинуло неколико милиона људи.

Мрачна комедија апсурда „Сабирни центар“, у режији Божицара Ђуровића, био је први комад Душана Ковачевића који је изведен у Народном позоришту у Београду. Премијера је одржана 29. децембра 2003. године, а представа се играла с великим успехом неколико сезона. Наредне, 2004. године, 22. децембра, на репертоар је уврштен балет „Ко то тамо пева“. Кореографију за ту представу, чији је либрето урађен на основу сценарија Ковачевићевог истоименог филма, поставио је Сташа Зуровац. Балет је и даље на редовном репертоару и до сада је имао више од двеста извођења. Од премијере 1. октобра 2018. године на Сцени „Раша Плаовић“, трагикомедија „Балкански шпијун“, у режији Татјане Мандић Ригонат, увек се игра пред препуним гледалиштем. Представа је до сада на разним фестивалима у земљи и региону освојила око двадесетак награда.

Радња у „Урнебесној трагедији“, као и у већини комада које сте написали, догађа се у нашој, веома препознатљивој, али наопацке изврнутој стварности у којој поигравање комичним парадоксима између привидне и стварности, заиста, прелази у урнебесно. Тадашње друштво, из 1989. године, приказали сте кроз породицу главних јунака, као велику лудницу, у којој луди понекад делују нормалније од здравих. Шта се, у међувремену, променило?

То је, у основи, и данас, као и тада кад сам је писао, прича о деструкцији уједној породици. Постоји дефиниција, у коју дубоко верујем, да је породица нешто што је епицентар нашег живота и један од најзначајнијих чинилаца у нашем постојању. Наша

деца се уче на постулатима односа у оквиру породице. Породица је најбитнија и најважнија школа у животу једног човека. У каквој породици одрасте, такав ће бити човек. Наравно, школа, односно образовање су неопходни, али елементарне ствари као што су љубав, доброта, поштење... то је нешто што се учи у породици. У време кад сам писао ову причу, стање на просторима бивше Југославије било је веома неизвесно и одржавало се на менталну, социјалну и сваку врсту сигурности живота у породици. Ако немате нормалан живот у породици, ви сте трагичан човек. Када је реч о деструкцији, комад има неколико главних линија, а једна од основних је прича о младим људима који губе идентитет.

У овој причи у којој се „не зна ко је луђи“ и нико никога не разуме, кроз комичне, духовите, апсурдне па и трагичне ситуације, отварате разна питања на која није лако наћи одговор. Осим тог генерацијског наслеђа идентитета, бавите се и питањима порекла, кривице... С обзиром на то да сте сад поменули младе људе, један од њих - малолетни дечак Невен, на крају комада поставља мајци питање: Ко сам ја?, али она не зна шта да му одговори. Имате ли ви одговор на питање ко смо ми данас, после свега што нам се издешавало у те три деценије, од првог појављивања „Урнебесне трагедије“ на сцени?

Још увек смо у потрази због силних подела у којима живимо, а које се умножавају као зечеви. И, уместо да се призовемо памети, ми се распамећујемо. Сваки дан се чују и виде супротна мишљења, супротстављени ставови. Ако неко каже да је нешто добро, одмах се јави троје да каже да то није тачно. Зато у последње време често, цинично, понављам причу да би сутра, ако би неко предложио да увезе кугу у земљу, било и оних који би били „за“, јер и куга има неких својих добрих страна. То је цинично, апсурдно и ружно, али се бојим да је делимично и тачно, јер смо дошли до

саме границе нелогичности и апсурда. И то је та, једна од линија комада коју смо поменули; у потрази за изгубљеним идентитетом. Друга линија је насиље које се трпи, а то је прича о брату и снаји. Све то заједно, у суштини, је једна лепа и помало трагична прича о позоришту.

Једна од реченица из „Урнебесне трагедије“ коју многи често цитирају, гласи: „Ко је нормалан, тај није нормалан“. После свега, више не знамо да л' је лудило узрок или последица. Али га, чини се, и даље живимо. Докле?

Увек сам се трудио да будем благи оптимиста. У мојим годинама, то је сад више жеља, него чињенично стање, али верујем да ће се, као после земљотреса, ово трусно подручје смирити. Мислим на цео Балкан. Ми смо везани заједно и те узрочно-последичне везе, по домино ефекту, се рефлектују на све земље с тог подручја... Надам да ће се нешто, можда, неким чудом десити и тамо, на том украјинском ратишту, што би довело до престанка борби. То би била велика ствар, да се дође до разговора и могућих договора. Јер, као што видимо, у тај рат, полако је почео да се увлачи цео свет. То је оно што је опасно, пошто бар десетак земаља има ужасну количину атомског оружја. Та чињеница представља страшну, огромну опасност по цивилизацију. Али, ипак, морамо бити оптимисти, јер ништа није лакше данас него бити песимиста.

Рекосте малочас „неким чудом“. Верујете у чуда?

Верујем из једног једноставног разлога – да нема чуда, и да нема неких виших сила које спасавају овај свет и, генерално, планету, она одавно не би постојала. Увек се, кад се помисли да је крај човечанства, да је дошао смак света, појави нека светлост. Сад, ту светлост, свако може, из свог убеђења, да назове како хоће. Али, увек се појави нека нада и некакав спас који, ако не реши проблем, онда га бар одложи. Тако да се, у том смислу, надам да ће се можда појавити нешто што ће унети неку наду да свет, ипак, може да живи нормално.

Ваш списатељски језик је специфичан, речи делују брушено, са ехом и заразним хумором. Каква је данас функција комедије, осим тога што би требало да насмеје гледаоца и има срећан крај?

Хумор је последња одбрана менталног склопа човека, да не би полудео. Докле год се човек смеје, за њега има наде. Сви моји комади, заправо, у правом смислу, и нису комедије. Епицентар тих прича је драма и да нема тих комедиографских елемената, бојим се да то нико не би могао да гледа. Мислим да су те мешавине трагедије и комедије, заправо, наша судбина. Комедија је као лек. Лек има онај филм око себе, мало слadak, да би човек могао да га попије, јер, у противном, не би га, тако горког, никад ставио у уста. Комедија, односно смех је, то је и медицински доказано, лековит. Једна врста драгоценог лека.

■ Микојан Безбрадица ■

МЕЂУНАРОДНЕ АКТИВНОСТИ: ПОТПИСАНИ СПОРАЗУМИ О САРАДЊИ У СЕКТОРИМА ОПЕРЕ И ДРАМЕ

Партнерства са еминентним европским театрима

дију Микулеску потписали су 27. фебруара у Београду Протокол о заједничкој сарадњи.

„Протокол подразумева размину оперских солиста, кореографа и других уметника”, прецизирао је Светислав Гонцић и нагласио да се радује будућој сарадњи са једним тако реномираним позориштем.

Господин Микулеску истакао је да се менаџмент Националне Опере Букурешт, такође, радује будућој сарадњи и истакао да ће овим протоколом додатно бити „ојачана културна веза између две репрезентативне културне установе наших земаља”.

Управник Народног позоришта у Београду Светислав Гонцић и уметнички саветник Националне Опере Букурешт Ови-

Две недеље касније, 13. марта потписан је још један Споразум о сарадњи; овога пута са Националним драмским театром Русије „Александрински” из Санкт Петербурга. Управник Светислав Гонцић потписао га је са директором тог признатог театра Сергејем Виталевичем Јемељановим.

Договорено је да две Куће у оквиру својих активности развијају сарадњу у области културе и уметности у циљу промовисања развоја, очувања и ширења позоришне уметности, очувања историјског и културног наслеђа, развоја и популаризације националних културних вредности.

„Ово је веома важна ствар за нас, с обзиром да смо и у историјском контексту, као национални театар, повезани с угледним и значајним руским позориштем”, рекао је Гонцић, док је Јемељанов истакао: „Ја бих споразум назвао *побратимским*, поготову што Србију и Русију током наше вишевековне братске истори-

је, повезује веома много ствари. На овај начин традиција се наставља и потврђује наше заједничке планове у наредних неколико година.

Челници позоришта су након тога, у холу партера Велике сцене отворили изложбу са скицама сценографија из разних представа које су извођене на сцени „Александринског”, једног од најстаријих позоришта у Русији.

■ Р.П.Н. ■

ГЛУМАЦ МИЛОШ ЂОРЂЕВИЋ,
МИЛУТИН МЕДАКОВИЋ
У ДРАМИ СЛОБОДАНА СЕЛЕНИЋА
„ОЧЕВИ И ОЦИ”
У РЕЖИЈИ ВЕЉКА МИЋУНОВИЋА

Ова представа
биће прави
пример терапијског
дејства театра на људе

Иако је током досадашње каријере остварио бројне, веома запажене, улоге на телевизији и филму, глумац Народног позоришта у Београду Милош Ђорђевић, оне најбоље и најзначајније, ипак је одиграо у театру у којем су његов раскошан таленат и посебна, шармерска, енергија долазили до пуног изражаја. Већ извесно време, у матичној Кући, чији је члан пуне две деценије, спрема улогу Милутина Медаковића - *pater familias*, једног од главних јунака представе „Очеви и оци”, коју према истоименом култном роману Слободана Селенића, у драматизацији Кате Ђармати, режира Вељко Мићуновић. Премијера је 4. априла (19,30) на Великој сцени, а у подели су и Никола Ракочевић (Стеван Медаковић), Александар Вучковић (Михајло Медаковић), Вања Ејдус (Елизабета Медаковић), Вања Милачић (Рахела Блејк), Сена Ђоровић (Нанка), Ива Милановић (Лелена) и Никола Вујовић (Видосав Прокић).

У разговору за „Позоришне новине” Ђорђевић открива да је ова дубоко интимна и веома емотивна породична прича оставила на њега заиста снажан утисак и истиче да „Очеви и оци” данас, скоро четири деценије од објављивања тог романа и после свих друштвених

и политичких преокрета који су се у међувремену догодили, апсолутно заслужују нову позоришну поставку.

„Након првог читања комад ме је пре свега *одрадио* на људско-родитељском нивоу, јер сам отац шеснаестогодишњег младића са којим тренутно у односу син-отац пролазим свакодневно кроз различита искушења и преиспитивања. Емотивно ме је веома снажно погодила прича о неминовности неразумевања међу различитим генерацијама и утисак о интензивном утицају традиције, идеологије, политике и историјских околности на најинтимније односе унутар породице и унутар сваког појединца. Као уметника ме је посебно узбудила и заинтриговала слојевитост драматизације која пружа глумцима велики простор за истраживање и *колање* по биографијама ликова, а самим тиме и по избору најадекватнијих глумачких решења”.

Кроз судбину породице београдских интелектуалаца Медаковић, у периоду од 1890. до краја Другог светског рата, 1945. године, Селенић даје приказ тадашње српске историје, из перспективе грађанске елите тог времена. Шта је данас кључно у тој причи?

Мислим да су најјаче везе комада и данашњице заправо породица, љубав и политика, односно идеологија. Оно

о чему говори комад, и лепо и ружно, никада није престало да се догађа и никада неће ни престати. Увек ће очеви и оци из љубави према својим синовима и кћерима, а под утицајем политике, околности у којима живе и начина на који су и сами одгајани, желећи најбоље за своју децу, правити грешке које

Милош Ђорђевић и део уметничке екипе представе „Очеви и оци”, на првој читањој проби

ће скупо коштати и њих и читаву породицу. У ком тренутку постајемо млађи и незрелији од сопствене деце и да ли можемо да схватимо да нас реченица *ја сам тебе родио, а не ти мене*, не чини ни паметнијим, ни осетљивијим, ни супериорнијим. Напротив.

Редитељ Мићуновић поверио вам је улогу Милутина који је „глава породице” Медаковић. Реч је о једној, свакако, посебној и специфичној роли с

обзиром на то да је овај јунак поприлично старији од вас?

Да, улога је потпуно различита од већине оних које сам до сада добијао у позоришту и самим тим, за мене као глумца, представља велики изазов. Тачно је да је Милутин прилично старији од мене; он је и отац и деда. Али, читав концепт причања приче и комбиновања животних ситуација, инспирисао је редитеља да у представи глумци имају онолико година колико су имали њихови ликови када су постајали очеви. Изузетно сам инспирисан креирањем лика Милутина Медаковића, јер ми је новост играње ауторитета, искуства, љубави и страха из мира, минимума мизансцена и експресивности са избором глумачких средстава које сам до сада ређе користио.

Селенић кроз своја дела на известан начин афирмише грађанско друштво и даје му узвишено место критикујући све оно што је довело до његовог уништења. У овом комаду, три генерације Медаковића сударају се у комешању времена и простора. Како се у свему томе сналази и опстаје ваш јунак?

Милутин Медаковић у нашој представи пролази много горе него код

је, идеологије и менталитета учинити његовој породици. Да ли је довољно волео свог сина, да ли му је то показао, да ли га је довољно грлио и љубио и да ли га је научио да и сам буде добар и нежан отац? Да ли је у жељи да буде идеалан отац направио грешке које се не могу поправити? Често волим приватно да кажем да су *чари родитељства бескрајне*, па сами видите како вам то звучи.

Играете и на филму и телевизији, али сте своје најзначајније улоге, ипак, остварили у позоришту. Како, као драмски уметник који му је веома одан, видите из садашње перспективе друштвену улогу, не само, театра, него и уметности, уопште. Који су њихови домети?

Мислим да судомети уметности бескрајни и неизмериви, али пре свега на несвесном нивоу. Мислим да позориште и теме којима се оно бави и да питања која поставља делују на гледаоце много далекосежније и интензивније на неком унутрашњем и несвесном плану. Након тренутне импресионарности неком представом која је слојевита, паметна и промишљена и која вас окупира и на личном плану, нисте више исти; нешто се догодило и сад сте паметнији, бољи, лепши и осећате се као после успешне терапије. А бољи људи чине боље друштво. Можда је ово моја заблуда, али ја у њу дубоко верујем и лепо ми је.

Да, иако суштина позоришта, између осталог, није решавање проблема у друштву, оно, ипак, делује на људе који га посећују; мења човека, као што га мења и сваки други вид уметности...

Мислим да живимо у времену и простору који је испуњен толиком количином садржаја и импресија да људи не стижу заправо да размишљају, да се запитају, да застану, удахну и схвате. Све је конципирано тако да нам ускрати мир и фокус на суштину. Верујем да је позориште, а и уметност генерално, простор мира, спокоја у коме човек може да се врати себи и много лакше постави и одговори на нека питања. Мислим да ће наша представа „Очеви и оци” бити прави пример терапијског дејства театра на људе, да ће доживети катарзу после које ће лакше себи поставити нека питања и брже доћи до одговора.

■ Микојан Безбрадица ■

IN MEMORIAM

Величанствени уметници иза којих је остао неизбрисив траг

СЛОБОДАН СТАНКОВИЋ (1948-2023)

У свега десетак дана, Народно позориште у Београду остало је без двојице врхунских уметника, првака у својим секторима; прво нас је 28. фебруара напустио баритон Слободана Станковића, а 11. марта заувек је отишао и глумац Танасије Узуновић.

Станковић, рођен 11. септембра 1948. године у Врању, певање је учио у Београду код И. Ђукић у Музичкој школи „Станковић“ и Аните Мезетове на Музичкој академији.

Добитник је награда на такмичењима у Загребу (1973, 1976) и прве награде на конкурсима Тотти дал Монте у Тревису (1976).

Стални члан ансамбла Опере

Народног позоришта у Београду постао је 1973. године.

Велику афирмацију стекао је као солиста хора Куд „Бранко Крсмановић“ и „Collegium musicum“, с којима је наступао по целој Европи и Америци. Показао се и као сугестиван интерпретатор ликова на позорници као и концертни певач способан да свој звонки глас подвргне захтевима камерног музицирања и артикулисане дикције.

Љубитељи опере посебно памте његове улоге као што су: Фигаро (Росини, „Севиљски берберин“), Валентин (Гуно, „Фауст“), Марсел (Пучини, „Боеми“), Силвио (Леонкавалло, „Пајаци“), Енрико (Доницети, „Луција од Ламермура“), Јелецки (Чајковски, „Пикова дама“), Дон Карлос (Верди, „Дон Карлос“), Риголето (Верди, „Риголето“), Жорж Жермон (Верди, „Травијата“)...

Испраћај за кремацију одржан је 6. марта на Новом гробљу.

Танасије Узуновић преминуо је 10. марта у 81. години. На матичној сцени последњу улогу, лик Зарије Вучића, једног од главних јунака култ-

не „Велике драме“ Синише Ковачевића, одиграо је 19. јануара ове године.

Рођен је у Нишу 25. септембра 1942. године. Унук је Николе Узуновића, носиоца Легије части и председника Владе Краљевине Југославије између два рата.

Дипломирао је глуму на Академији за позориште, филм, радио и телевизију у Београду. Године 1967. постаје стални члан Југословенског драмског позоришта где је одиграо бројне и веома значајне улоге.

Стални члан ансамбла Дrame Народног позоришта у Београду постао је 16. јануара 2002. године, а недуго после тога, 22. фебруара, на премијери „Велике драме“ тумачио је улогу Зарије Вучића коју је маестрално играо свих ових година у тој култној представи која је и даље на редовном репертоару Велике сцене.

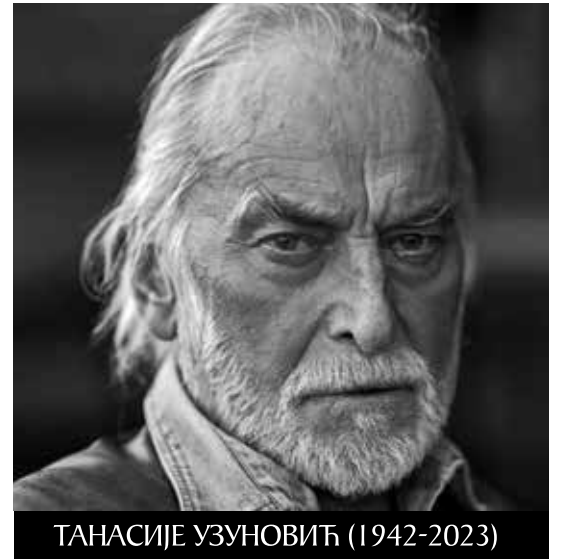
Игром судбине, испоставило се да је прва улога коју је добио као стални члан ансамбла Дrame Народног позоришта, уједно била и последња коју је одиграо у својој веома богатој и успешној каријери.

Осим Зарије Вучића, остварио је у националном театру још низ великих улога: Фералонт („Три сестре“, А. П. Чехова), Паоло Грималди („Невјеста од вјетра“ С. Шнајдера), Председник општине („Непријатељ народа“, Х.

Ибсен) Кара Заим („Дервиш и смрт“, Меше Селимовића), Отац /Стриц Петар/ Наредник Сева („Играјући жртву“, О. и В. Пресњаков), Мушкарац („Муке са слободом“ Виде Огњеновић), Рудолф Штал („Зечји насип“ Синише Ковачевића) Кадмо („Баханткиње“, Еурипида), Отац Герасим („Кањош Мацедоновић“, В. Огњеновић) Војвода од Глостера („Хенри VI“, Вилијама Шекспира), Непознати, Просјак, Старац („Пут у Дамаск“ А. Стриндберга), Просјак („Чудо у Шаргану“ Љ. Симића)...

Последњу премијерну улогу остварио је у драми Синише Ковачевића „Године врана“, премијерно изведене у марту прошле године, у којој је, у алтернацији са Драгославом Илићем, тумачио лик Краља Петра.

Одиграо је више запажених улога у телевизијским драмама и филмовима: „Кораца кроз маглу“, „Јад“, „Девојачки мост“, „Тренинг“, „Човек кога треба убити“, „Шта је с тобом Нина?“, „Лагер Ниш“, „Атоски вртови“, „Косовски бој“, „Сабирни центар“...

ТАНАСИЈЕ УЗУНОВИЋ (1942-2023)

Тумачио је улоге у више телевизијских серија - „Краљ Петар Први“, „Горки плодови“, „Војна академија“, „Државни службеник“, „Александар од Југославије“, „Мој рођак са села“...

Добитник је више значајних признања, међу којима се посебно издвајају Октобарска награда Града Београда и Стеријина награда, као и Печат Народног позоришта који је добио пре годину и по дана поводом посебног доприноса животу и раду Народног позоришта у Београду.

Комеморација је одржана 18. марта на Великој сцени националног театра, а сахрана, истог дана, у Алеји заслужних грађана на Новом гробљу у Београду.

■ Р.П.Н. ■

ГЛУМАЦ ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ, МЕНАХЕМ У СЛОБОЂАНЕКОВОМ „НАШЕМ РАЗРЕДУ“ У РЕЖИЈИ ТАТЈАНЕ МАНДИЋ РИГОНАТ

Горка, иронична прича о људској природи у ратним временима

режији Татјане Мандић Ригонат, планирана је 9. априла на Сцени „Раша Плаовић“, а у подели су и, такође, млади, али већ доказани глумци, Нина Нешковић, Сузана Лукић, Јелена Благојевић, Вучић Перовић, Недим Незировић, Петар Стругар, Данило Лончаревић, Драган Секулић и Душан Матејић.

„Овај наслов садржи много горчине и ироније. Писац је на примеру једне мале заједнице приказао стање свести читавог друштва - шта су дојучерашњи другови из школских клупа у стању да ураде једни другима ради политичких, верских и националних уверења“, каже Јован Јовановић у разговору за „Позоришне новине“.

Комад је инспирисан конкретним догађајем - злочиним истребљења Јевреја у месту Једвабне 10. јула 1941. године који су починили Пољаци...

Да, он јесте директно повезан с тим догађајем, али се не веже тако уско само са тим местом. Слобођанек веома вешто, кроз својих десет ликова, успева да исприча причу о људској природи у тешким временима рата. Зато овај комад и јесте универзалан и један је од игранијих широм

света. Мислим да ће и нашој публици сви ти људи бити познати.

Један од њих, дакле, је и ваш јунак Менахем. Ко је он?

Неко ко од почетка показује отпор према било каквим поделама унутар разреда. Зато се и обрадује доласку Совјета и дубоко поверује у њихову идеју. Љубитељ је филмова. Постаје управник биоскопа. Превелика је цена коју на крају плати.

Представа, између осталог, има и политички ангажман јер третира конкретан друштвени и историјски феномен из перспективе позоришта и данашњег времена. У том смислу, отварање дијалога између позоришта и заједнице је нешто што је у сваком случају веома важно?

Наравно да је важно. Мислим да само гласно говорећи о оваквим темама можемо доћи до боље заједнице. Мада, слушамо Шекспира већ четири века па ништа нисмо научили. Изгледа да је љубав према моћи, власти и то зло које се тихо прикрада ипак мало јаче од свега доброга. Али, морамо покушати.

У Народног позоришту у Београду дебитовали сте пре неколико

месеци улогом шкотског племића Макдафа у Шекспировом „Магбету“. Каква искуства носите током процеса рада на тој представи са редитељем Јагошем Марковићем и осталим колегама?

Процес и прилика за памћење. У сваком смислу. Играти Шекспира на Великој сцени Народног позоришта свакако јесте привилегија. Тако сам се и осећао кроз процес. Тудио сам се да одговорим на задатак који ми је редитељ поверио. Нећу да кажем да је било лако, али свакако осећам да ми је много значило. Старије колеге су биле права подршка. Позивам читаоце „Позоришних новина“ да погледају „Магбета“. Има шта да се чује, да се види, а што је за нас младе глумце најважније, има од кога и да се учи.

С висином од 1,99 метара, један сте од највиших домаћих глумаца...

У позоришту мање осећам притисак због своје висине. На снимањима ми стално пребацују да „нисам смио“ баш толико да порастем. Све-стан сам да ме је тешко „спаковати“ у кадар или на неку малу сцену, али уз мало добре воље и редитељске

вештине, мислим да је могуће.

Осим у позоришту, с великим успехом играте и на филму и телевизији. Глумци често знају да кажу да су их неке улоге које су тумачили оглемули, променили, отворили неке друге видике... Која је улога, у том смислу, за вас била посебна и, на неки начин, представљала прекретницу?

Чини ми се да, бар за сада, није било неке велике прекретнице. Све иде постепено. Филм за који сам морао да одем у нешто потпуно непознато још увек није изашао, али очекујемо га крајем године. Реч је о „Ланчаној реакцији“, Драгана Бјелогрића.

Глумце мало ко везује за оно што су они приватно, сви их најчешће препознају по ликовима које тумаче. Ни ви нисте изузетак, зар не?

Оно што сам до сада приметио је да ме публика доживљава као Жирафу из серије „Жигосани у рекету“. И то ми је симпатично. Али, није ми било симпатично кад сам схватио да ме и редитељи тако доживљавају, па ме зову за сличне улоге.

■ Микојан Безбрадица ■

Након недавног „ватреног крштења“ на сцени Народног позоришта у Шекспировом „Магбету“, премијерно изведеном 22. новембра, када је с великим успехом одиграо улогу шкотског племића Макдафа, млади глумац Јован Јовановић ускоро ће под истим кровом заиграти у још једном новом комаду. Наиме, овај харизматични Требињцац који је пажњу публике, осим огромним талентом, привукао и својом висином (1,99м) захваљујући којој је један од наших највиших глумаца, почео је средином фебруара да спрема ролу Менахема, једног од јунака драме савременог пољског аутора Тадеуша Слобођанека „Наш разред“. Премијера, у адаптацији и

130 ГОДИНА ОД СВЕТСКЕ ПРЕМИЈЕРЕ КОМИЧНЕ ОПЕРЕ Ђ. ВЕРДИЈА; 210 ГОДИНА ОД РОЂЕЊА КОМПОЗИТОРА; 45 ГОДИНА ОД ПОСЛЕДЊЕГ ИЗВОЂЕЊА У НАРОДНОМ ПОЗОРИШТУ У БЕОГРАДУ

Фалстаф - Живот је шала без морала

Ђузепе Верди, прослављени композитор - трагичар, најпре није био рад да се подухвати великог посла - своје последње и то лирске комичне опере „Фалстаф“ (инспириране Шекспировим „Веселим женама виндзорским“ и „Хенријем IV“) али је истакнути либретиста Ариго Бонито који је са Вердијем сарађивао и на Шекспировој трагедији „Отело“, одиграо значајну улогу у охрабривању музичког генија да се прихвати тог подухвата. („Пошто сте учинили да вашим звуцима буду остварени сви крикови човечјег срца (...) завршите своје стварање за позориште једним огромним наливом веселости“). И наравно, Вердијево страховање од животне исцрпљености и недостатка инспирације, иако, на први поглед разумно, било је сувишно јер је доказао да младачки дух никада не напушта велике, генијалне духове и њихове раскошно богате душе. Комедија и генерално ведри поглед на свет свакако је ближи људској младости као пролећном животном добу, наспрот, често, суморних јесењих виђења у његовом зрелом добу. Међутим, целина Вердијевог осећања и знања о човеку и животу уопште, у 77. години, кроз осмех, без малициозности, са осећањем праве мере трагикомичног, омогућила му је

да језиком музике маштовито, надахнуто искаже оно што је Шекспир браувурозно чинио речима.

Геније је присно разумео другог сродног генија и по оцени најугледнијих музичара освануло је Вердијево најбоље дело, нови тип музичке комедије „Фалстаф“ у миланској Скали 9. фебруара 1893. године. Драмска основа и језик музике били су равноправни у изражајности (баш као по рецепту Р. Вагнера). Успех је био бриљантан и Италија али и интернационална публика која је присуствовала премијери овацјама поздравља Вердија који је, том приликом, присутан.

Ширу светску популарност опера је стекла тек после Тосканинијевих извођења (Маријан Стабиле – Фалстаф) после Другог светског рата, али на сцени Народног позоришта прво извођење било је 26. јануара 1940 – као велики догађај, у предвечерје светског рата и у нашој земљи. Диригент Мирко Полич на првом извођењу „Фалстафа“ у Народног позоришту у Београду, рекао је: „Фалстаф није ни лакрдија ни гротеска већ комедија са укусом горчине“.

По режијској замисли Е. Хецла, и преводу С. Биничког, насловну улогу тумачио је М. Пихлер („неодолјиво духовит, брбљало и хвалисавац“) а

остале главне улоге (јер споредних нема) биле су: Б. Нури Хаџић, Пинтеровић, Мезетова, Бојовић, Ертл („одличан креатор“) Туцаковић, Малбашки, Братуш; сценограф: Младен Јосић, нацрте костима урадио је Жедрински... „Женски ансамбл био је на висини задатка“. У критици Милоја Милојевића, забележено је: „У рукама диригента био је и сав солистички ансамбл на сцени... а оркестар, у његовим рукама био је габак, звучан, ефектан“.

„Људи високе музичке културе, стручњаци, збиља задивљени стоје пред овим изливом духа Вердијевог (...) на престоничкој сцени достојно опремљеног Фалстафа, с озбиљношћу оствареног... Успех је, дакле, потпун.“

И сваких четрдесет година, по нашем искуству на сцену се поставља ова у сваком смислу захтевна опера, иако се на први поглед чини да све тече с лакоћом. Други пут, премијерно је изведена на нашој сцени 7. октобра 1978. у оквиру 10. Бемуса. Фалстафа је према својој љубљанској инсценији режирао М. Сабљић, напомиње С. Турлаков, и додаје: „Сабљић и Миладиновић (диригент) настојали су и великим делом успевали да постигну лакоћу, неуисљеност и један уопштени шарм“.

„Остварен је снажан утисак о постигнутој синтези разноврсних оперских елемената, као и утисак о пред-

стави као целини... *Спиритус мовенс* ове комедије није могао имати бољег тумача од Душана Поповића који је и глумом и мимиком а посебно студиозном интерпретацијом партитуре убедљиво представио Шекспировог и Вердијевог јунака“. (Овом улогом обележио је и 25 година уметничког рада). „У вокалном погледу наступи Олге Ђокић (гђа Форд) звучали су поуздано, јасно у дикцији, прецизно у интонацији (Бранка Радовић). Остале улоге креирали су: Г. Јевтовић, М. Петровић, Н. Милић Б. Калеф, Т. Сластјенко...“

Фалстаф је племић са двора, лепо васпитан. Бирајући да се одрекне моралне вертикале без које живот нема свој пуни смисао, он одлучује да протраћи остатак свог живота гурнувши себе низ низбрдицу у раскалашни хедонизам. Бира да се посвети забави и смеху, преварама али и да без имало злобе, добродушно следи своје нагоне и инстинкте. Одричући се и *супер-ега* и *ега*, он се поиграва са самим собом али и са својом судбином. Због „моћи“ располагања сопственим животом и због добродушности као доминантне карактерне одлике, за публику, он јесте, симпатичан и духовит лик јер је „толико искрено неморалан“ и јер „више лаже из маште, по природи, него из користољубља“.

Живети садашњи тренутак, с

Милан Пихлер, 1940.

радошћу, звучи мудро. Смејати се себи и свом преозбиљном разумевању сопствене важности *с погледом на себе одозго*, неопходно је. Јер човек је биће које није у стању да разуме тајанство живота. Зато утрагању за смислом помаже и један, шири поглед обојен духовитошћу и комиком.

Није нам тешко да замислимо лик Фалстафа који једним оком намигује у жељи да, за кратко, заборавимо морално процењивање, док у руци држи – горки пехар – чашу која неће никога мимоићи.

Какав ће бити нови Фалстаф у редитељској визији Небојше Брадића под диригентским управом маистра Бојана Суђића открићемо почетком јуна, када ишчекујемо премијеру.

■ Сања Милосављевић ■

ФЕЛТОН: СТО ГОДИНА БАЛЕТА НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА У БЕОГРАДУ (6)

Некрунисана краљица београдске публике

З а разлику од прве декаде свога постојања, када су репертоар чинили велики наслови класичног балетског наслеђа, Балет Народног позоришта у Београду ће се у наредних десет година, у периоду од 1933–1943, окренути претежно краћим кореографским формама, свесрдно улажући у кореографски развој Нине Кирсанове, Пие и Пина Млакара, Маргарите Фроман, Бориса Књазева, Бориса Романова и Анатолија Жуковског. У овом периоду од десет година, на београдску сцену постављено је 29 једночинних балета, кроз које је наш балетски ансамбл стасавао, у сусрету са различитим кореографским изразима, стилловима, играчким задацима и музичким партитурама, претежно страних композитора.

Стигавши до ратних година, у овом уистину летимичном праћењу развоја београдског Балета, не бисмо смели, а да се још једном не осврнемо на двадесет година које су претходиле, а у којима је деловала прва српска балерина и најистакнутија балетска уметница међуратног периода – Наташа Бошковић (1901–1973). Њено балетско школовање

Наташа Бошковић

је, највећим делом, везано за Русију, па је од 1919. године у Санкт Петербургу похађала часове код једног од најславнијих педагога у историји класичног балета, Агрипине Ваганове. По доласку у Београд, 1921. године, као једна од првих шест чланица

тек оформљеног балетског ансамбла Народног позоришта у Београду, узима учешће у репертоару нашег националног театра, и то у дивертисманима опера, јер самосталних балетских представа тада још увек није било. Ускоро ће њена мала соло-партитија бити истакнута у критичком тексту посвећеном премијери балета *Силфиде* 1923. године, што је представљало значајан успех, будући да се, као чланица ансамбла, истакла поред велике уметнице Јелене Пољакове у водећој улози. Током својих гостовања у Београду, Ана Павлова и Тамара Карсавина јавно су Наташи упутиле похвале и прорекле јој велику каријеру. Као државни стипендиста, 1925. године одлази на стручно усавршавање у Париз код чувене Олге Преображенске, са којом ће 1926. године припремити своју прву главну улогу, улогу Сванилде у балету *Копелија*. Тада је, први пут од настанка балетског ансамбла

Националног театра, главна улога била поверена једној српској балерини. Наишла је на неподељено дивљење публике и критике, јер је својој интерпретацији приступила „са толико укуса и смисла, са толико грације и духа, фантазије и лепоте“, како је остало забележено, да је јавно изражен захтев да јој се повере и све остале водеће улоге класичног и неокласичног балетског репертоара, до чега ће убрзо и доћи. Статус примабалерине добија 1927. године, а исте године започиње и њена међународна каријера, наступима у Барселони, са трупом *Руска опера*, у *Gran Teatre del Liceu*, где је играла пред 4000 гледалаца. Током 30-тих година, усавршавала се у Паризу и боравила у Лондону, радећи са неким од најистакнутијих уметника и педагога тог доба, Брониславом Нижинском и Николајем Легатом. У сезони 1934/35 прикључује се интернационалној трупи *Руски балет*, са којом, у статусу примабалерине трупе, обилази Јужну Африку, Јужну Азију и Аустралију, док је на самосталним иностраним гостовањима, увек уз Наташино име видно била истакнута њена матична позоришна кућа – Народно позо-

риште у Београду. Представљала је национални понос, публика ју је обожававала и, ако би у оцењивању уметничких индивидуалности београдске балетске сцене постојала хијерархија, како је то описала Милица Јовановић, онда би Наташа Бошковић заузимала место некрунисане краљице београдске публике. По коначном повратку у Београд 1937. године, постаје редовни наставник класичног балета и основа кореографије на Музичкој академији у Београду. Београд заувек напушта почетком 1944. године, потом наступа у Државној опери у Бечу, у Бајерској државној опери у Минхену, након чега одлази у САД. Трајно се наставља у Њујорку, где од 1959. године, па све до краја живота, ради у балетском студију, тада већ увелико прослављеног играча Игорa Јускевича, свог некадашњег партнера у трупи *Руски балет*, кога је још давних година, као статисту, Наташа запазила у Народног позоришту у Београду. Сахрањена је на српском православном гробљу, у округу Манастира Св. Саве у Либертивилу, у предграђу Чикага.

(наставиће се)

■ Милена Јауковић ■

АПРИЛ 2023.

СЕЗОНА 2022/23.

ВЕЛИКА СЦЕНА

СУБ. 01.	СЕВИЉСКИ БЕРБЕРИН опера Ђоакина Росинија, гостује Национална опера и балет Републике Северне Македоније	од 19.30
УТО 04.	ОЧЕВИ И ОЦИ / ПРЕМИЈЕРА драма Слободана Селенића	од 19.30
СРЕ. 05.	ТРАВИЈАТА опера Ђузепе Вердија	од 19.30
ЧЕТ. 06.	НЕЧИСТА КРВ драма Боре Станковића, гостује Позориште „Бора Станковић“ Врање	од 19.30
ПЕТ. 07.	ЖИЗЕЛА балет Адолфа Адама	од 19.30
СУБ. 08.	БОЕМИ опера Ђакома Пучинија	од 19.30
НЕД. 09.	ВЕЛИКА ДРАМА драма Синише Ковачевића	од 19.30
ПОН. 10.	ДЕЦА опера у 17 песама на музику Ирене Поповић, по роману Милене Марковић	од 19.30
УТО. 11.	ВУЦИ И ОВЦЕ комедија Александра Н. Островског	од 19.30
СРЕ. 12.	ТРУБАДУР опера Ђузепе Вердија	од 19.30
ЧЕТ. 13.	„700“ - АНСАМБЛ НАРОДНИХ ИГАРА И ПЕСАМА КОСОВА И МЕТОХИЈЕ „ВЕНАЦ“ игра у славу 700 година Манастира Грачаница	од 19.30
УТО. 18.	НОРА - ЛУТКИНА КУЋА драма Хенрика Ибзена	од 19.30
СРЕ. 19.	АИДА опера Ђузепе Вердија	од 19.00
ЧЕТ. 20.	ГУСАР/LE CORSAIRE балет на музику Адолфа Адама и групе композитора	од 19.30
ПЕТ. 21.	ОЧЕВИ И ОЦИ драма Слободана Селенића	од 19.30
НЕД. 23.	ТУРАНДОТ опера Ђакома Пучинија	од 19.30
ПОН. 24.	„ЗНАЊЕ НЕМА ГРАНИЦА“ свечана академија у организацији Задужбине „Доситеј Обрадовић“	од 20.00
УТО. 25.	ХАЗАРСКИ РЕЧНИК - ЛОВЦИ НА СНОВЕ балет по мотивима романа Милорада Павића	од 19.30
СРЕ. 26.	ГАЛА КОНЦЕРТ У ЧАСТ РЕНАТУ БАЛЕСТРИ концерт Опере и Балета Народног позоришта у Београду	од 19.30
СУБ. 29.	ГУСАР/LE CORSAIRE балет на музику Адолфа Адама и групе композитора ПОВОДОМ СВЕТСКОГ ДАНА ИГРЕ	од 19.30
ПЕТ. 05.	УРНЕБЕСНА ТРАГЕДИЈА / ПРЕМИЈЕРА комедија Душана Ковачевића	од 19.30
СУБ. 06.	ГОСПОЊИЦА ИЗ АВИЊОНА гостује Национална опера и балет Републике Северне Македоније	од 19.30

ДОГАЂАЈИ

01. 04. СЕВИЉСКИ БЕРБЕРИН, опера Ђоакина Росинија, гостује Национална опера и балет Републике Северне Македоније, у 19.30 часова, Велика сцена

04. 04. ОЧЕВИ И ОЦИ / ПРЕМИЈЕРА, драма Слободана Селенића, у 19.30 часова, Велика сцена

06. 04. НЕЧИСТА КРВ, драма Боре Станковића, гостује Позориште „Бора Станковић“ Врање, у 19.30 часова, Велика сцена

08. 04. ОТВОРЕНА ВРАТА НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА У БЕОГРАДУ, у 12 часова

09. 04. НАШ РАЗРЕД / ПРЕМИЈЕРА, драма Тадеуша Слободјањека, у 20.30 часова, Сцена „Раша Плаовић“

10. 04. ХАСАНАГИНИЦА / 150-представа, драма Љубомира Симовића, у 20.30 часова, Сцена „Раша Плаовић“

13. 04. „700“ - АНСАМБЛ НАРОДНИХ ИГАРА И ПЕСАМА КОСОВА И МЕТОХИЈЕ „ВЕНАЦ“, игра у славу 700 година Манастира Грачаница, у 19.30 часова, Велика сцена

23. 04. ТУРАНДОТ, опера Ђакома Пучинија, гостује диригент Алберто Веронези (Италија), и Драгана Радаковић први пут у улози Турандот, у 19.30 часова, Велика сцена

26. 04. ГАЛА КОНЦЕРТ У ЧАСТ РЕНАТУ БАЛЕСТРИ, концерт Опере и Балета Народног позоришта у Београду, гостују диригент Јакопо Сипари ди Паскасероли (Италија) и сопран Рипалта Буфо (Италија), у 20 часова, Велика сцена

05. 05. УРНЕБЕСНА ТРАГЕДИЈА / ПРЕМИЈЕРА, комедија Душана Ковачевића, у 19.30 часова, Велика сцена

06. 05. ГОСПОЊИЦА ИЗ АВИЊОНА, гостује Национална опера и балет Републике Северне Македоније, у 19.30 часова, Велика сцена

СЦЕНА „РАША ПЛАОВИЋ“

НЕД. 09.	НАШ РАЗРЕД / ПРЕМИЈЕРА драма Тадеуша Слободјањека	од 20.30
ПОН. 10.	ХАСАНАГИНИЦА / 150-представа драма Љубомира Симовића	од 20.30
УТО. 11.	ГОСПОЊА АЈНШТАЈН драма Снежане Ђинђић - титловано на енглески језик -	од 20.30
СРЕ. 12.	ЦАРСТВО МРАКА драма Лава Николајевича Толстоја	од 20.30
ЧЕТ. 13.	МАЛИ БРАЧНИ ЗЛОЧИНИ драма Ерика Емануела Шмита	од 20.30
УТО. 18.	ПЕЛИКАН драма Августа Стриндберга	од 20.30
СРЕ. 19.	НАШ РАЗРЕД драма Тадеуша Слободјањека	од 20.30
ЧЕТ. 20.	НАШ РАЗРЕД драма Тадеуша Слободјањека	од 20.30
ПЕТ. 21.	ЖЕНСКИ ОРКЕСТАР комедија Жана Ануја	од 20.30
СУБ. 22.	СИТНИЦЕ КОЈЕ ЖИВОТ ЗНАЧЕ по тексту Лоренца Маронеа	од 20.30
ПОН. 24.	БЕЛА КАФА комедија Александра Поповића	од 20.30
УТО. 25.	СЕСТРА АНЂЕЛИКА опера Ђакома Пучинија, гостује Оперски студио Факултета музичке уметности у Београду	од 20.30
СРЕ. 26.	ИРАНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА драма Ивана Вирипајева	од 20.30
ЧЕТ. 27.	ИЛУЗИЈЕ комедија Пјера Корнеја	од 20.30
ПЕТ. 28.	СУЗЕ СУ О.К. мелодрама Мирјане Бобић Мојсиловић	од 20.30
СУБ. 29.	СИТНИЦЕ КОЈЕ ЖИВОТ ЗНАЧЕ по тексту Лоренца Маронеа	од 20.30
НЕД. 30.	ВЛАСТ комедија Бранислава Нушића, у адаптацији Милана Нешковића	од 20.30
СРЕ. 03.	ХАСАНАГИНИЦА драма Љубомира Симовића	од 20.30
ЧЕТ. 04.	ВЛАСТ комедија Бранислава Нушића, у адаптацији Милана Нешковића	од 20.30
СУБ. 06.	БЕЛА КАФА комедија Александра Поповића	од 20.30

ГОСТОВАЊА

05. 04. ГОДИНЕ ВРАНА, драма Синише Ковачевића, Фестивал „Дани Миливоја Живановића“ - Пожаревац

06. 04. МАГБЕТ, трагедија Вилијама Шекспира, Фестивал „Дани Миливоја Живановића“ - Пожаревац

11. 04. ДЕЦА, опера у 17 песама на музику Ирене Поповић, по роману Милене Марковић - Рума

13. 04. ЖИЗЕЛА, балет Адолфа Адама - Рума

23. 04. ЦАРСТВО МРАКА, драма Лава Николајевича Толстоја, Фестивал „Дани Игора Вука Торбице“ - Нови Сад

24. 04. РАТ И МИР, драматизација Федора Шилија, по роману Л. Н. Толстоја - Будимпешта, Мађарска

25. 04. ГОСПОЊА АЈНШТАЈН, драма Снежане Ђинђић - Нови Сад

26. 04. НОРА - ЛУТКИНА КУЋА, драма Хенрика Ибзена - Панчево

28. 04. УСПАВАНКА ЗА АЛЕКСИЈУ РАЈЧИЋ, драма Ђорђа Косића - Шабац

29. 04. ГОСПОЊА АЈНШТАЈН, драма Снежане Ђинђић - Бечеј

08. 05. РАТ И МИР, драматизација Федора Шилија, по роману Л. Н. Толстоја - Фестивал БОК, Бјеловар, Хрватска

ОПЕРА И ТЕАТАР МАДЛЕНИАНУМ

28. 04. ТУРАНДОТ опера Ђакома Пучинија, у 19.30 часова

ФОАЈЕ II ГАЛЕРИЈЕ

09. 04. ТАЧНО У ПОДНЕ, ауторски концерт Ивана Бркљачића, у 12 часова